

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 684/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátom JUDr. D. R., B., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a svojho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 7 Co 172/2013 z 30. mája 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o., **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. septembra 2013 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a porušenie svojho základného práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 7 Co 172/2013 z 30. mája 2013 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“).

2. Sťažovateľka v úvode sťažnosti poukazuje na tieto skutočnosti:

«V konaní vedenom na Okresnom súde Liptovský Mikuláš pod sp. zn. 5 C 8/2008 sa navrhovateľka Ing. Z. R. (ďalej aj ako „NAVRHOVATEĽKA“) proti odporcovi v I. rade D., spol. s r. o. (ďalej aj ako „ODPORCA V I. RADE“) a odporcovi v II. rade Ing. J. R. (ďalej aj ako „ODPORCA v II. RADE“) za účasti vedľajšieho účastníka spoločnosti P., s. r. o., so sídlom B., domáhala určenia čiastočnej neplatnosti právneho úkonu, a to Notárskej zápisnice č. N 431/2005, Nz 40594/2005, NCRI 40038/2005 spísanej dňa 31-08-2005 na Notárskom úrade so sídlom v B. notárkou JUDr. T. S.u (ďalej aj ako „NOTÁRSKA ZÁPISNICA“).

Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 15-10-2008 vydal Rozsudok č. k. 5 C/8/2008-73, ktorým návrh navrhovateľky v celom rozsahu zamietol. Proti predmetnému rozsudku podala navrhovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline tak, že Uznesením č. k. 7 Co/25/2009 zo dňa 29-04-2009 rozsudok Okresného súdu Liptovský Mikuláš zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Následne súd prvého stupňa v intenciách rozhodnutia odvolacieho súdu pripustil zmenu žalobného petitu navrhovateľky, nakoľko v rozhodujúcom čase výsledky konania mohli byť podkladom pre konanie o zmenenom návrhu.

Okresný súd Liptovský Mikuláš dňa 01-02-2011 vydal Rozsudok č. k. 5 C/8/2008-310, ktorým určil, že vyhlásenia odporcu v II. rade sú neplatné v časti úrokov z omeškania, nakoľko úroky z omeškania vo výške 91,25 % ročne súd považoval za úroky dojednané v rozpore so zásadou poctivého obchodného styku. Vo zvyšku súd návrh navrhovateľky zamietol. Proti predmetnému rozsudku podala odvolanie navrhovateľka ako aj Sťažovateľ. O odvolaniach navrhovateľky a Sťažovateľa rozhodol Krajský súd v Žiline Uznesením č. k. 7 Co/147/2011 zo dňa 20-07-2011 tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

Dňa 12-02-2013 Okresný súd Liptovský Mikuláš vydal Rozsudok č. k. 5 C/8/2008-516, ktorým návrhu navrhovateľky v celom rozsahu vyhovel a určil, že jednotlivé vyhlásenia

odporcu v II. rade, ktoré sú obsahom Notárskej zápisnice, sú neplatné. Proti predmetnému rozsudku podal odvolanie Sťažovateľ, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline Uznesením č. k. 7 Co/172/2013-548 zo dňa 30-05-2013 tak, že odvolanie Sťažovateľa odmietol z dôvodu, že Sťažovateľ nie je osobou oprávnenou na podanie odvolania.»

3. Sťažovateľka sa domnieva, že odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu možno hodnotiť ako „*zaujaté, popierajúce zmysel účasti sťažovateľa ako vedľajšieho účastníka na tomto konaní*“, a že „*Krajský súd v Žiline nedostatočne zvažil všetky okolnosti predmetného súdneho sporu a jeho postupom, kedy Sťažovateľa nesprávne klasifikoval ako subjekt, ktorý nie je oprávnený podať odvolanie, bola Sťažovateľovi odňatá možnosť konať pred súdom a zároveň porušený jeden zo základných princípov právneho štátu, zákaz denegatio iustitiae.*“.

4. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Rozhodnutím Krajského súdu v Žiline... bolo porušené základné právo sťažovateľky podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky.

2. Uznesenie Krajského súdu v Žiline... sa zrušuje a vec sa vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 1.000,00 €..

4. Krajský súd v Žiline je povinný uhradiť spoločnosti P., s. r. o... trovy právneho zastúpenia...»

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. Z ustanovenia čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústava rozdeľuje ústavnú ochranu základných práv a slobôd, ako aj ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z príslušnej medzinárodnej zmluvy medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany týmto právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ako aj za dodržiavanie základných práv

a slobôd (čl. 144 ods. 1 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. V čl. 127 ods. 1 ústavy už spomenutý princíp subsidiarity znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľky a vecne sa zaoberať jej sťažnosťou iba vtedy, ak sa nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06).

9. K sťažnostným námietkam sťažovateľky týkajúcim sa porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahová stránka jej námietok je subsumovateľná pod dovolací dôvod podľa § 237 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak sa účastníkovi konania (vedľajšiemu účastníkovi konania) postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

10. Ústava ani zákon o ústavnom súde nepripúšťajú, aby si sťažovateľ ako účastník konania zvolil medzi súdnymi orgánmi ochrany porušených základných práv a slobôd, naopak, čl. 127 ods. 1 ústavy jednoznačne požaduje vyčerpanie všetkých sťažovateľovi dostupných a účinných prostriedkov nápravy. Keďže proti napadnutému uzneseniu krajského súdu ako súdu odvolacieho je možné zo sťažovateľkou tvrdených pochybení v jeho postupe a uznesení podať dovolanie (§ 237 Občianskeho súdneho poriadku), právomoc poskytnúť ochranu označeným základným právam sťažovateľky má najvyšší súd

ako súd dovolací, čím bola zároveň vylúčená právomoc ústavného súdu. Vzhľadom na túto skutočnosť ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateľky odmietol pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie a rozhodnutie.

11. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ktoré sú viazané na to, že sťažnosti by bolo vyhovené.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2013